

sitrap

Oktober 2009, jaargang 9, nr. 5

AYMA: Veiligheid eerst!

Hoofdkantoor verhuist naar Amsterdam Zuidoost

Snel communiceren via jonge media

Slippen wanneer je maar wilt

Behulpzaam Deskundig Daadkrachtig

INHOUD

4

De commandant aan het woord 3

De Vries Scheepsbouw geeft
vrijwilligers de ruimte 4

AYMA: Veiligheid eerst! 6

Ome Ed 8

Hoofdkantoor verhuist naar
Amsterdam Zuidoost 9

Snel communiceren via
jonge media 10

Slippen wanneer je maar wilt 12

Opleiden & Oefenen in de lift 14

BHV-opleidingen bij
Brandweer Amsterdam-Amstelland 16

Woningcorporaties gaan voor
rookmelders 18

Door de bril van...
Patrick Nugter 20

10

6

12

9

16

Colofon

Sitrap is een uitgave van Brandweer Amsterdam-Amstelland en wordt verspreid onder alle personeelsleden en relaties.

Oplage:
2.500

Hoofredactie:
Annette de Wolde

Eindredactie:
Ada Kraft

Aan dit blad werkten mee:
Rogier Baars
Lotte Dijkstra
Annemiek Meijer
Pauline van der Mije
Jeroen Nan
Ed Oomes

Vormgeving:
Brink & de Hoop,
Amsterdam

Druk:
Drukkerij De Bink,
Leiden

Foto cover:
Brand Buncefield depot 2005

Redactieadres:
Weesperzijde 99,
1091 EL Amsterdam
Telefoon: (020) 555 66 21
Fax: (020) 555 68 63
E-mail:
sitrap@brandweeraa.nl

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of kenbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Kopij volgende nummer 25 november 2009

©2009 Brandweer Amsterdam-Amstelland

DE COMMANDANT AAN HET WOORD

Op 22 september verschoven, net als elke dag, de wijzers van de klok. Op het moment dat het 23.18 uur werd was de zomer voorbij, begon de herfst. Het melancholische jaargetijde, waarin de bomen vermoeid hun bladeren laten vallen. De dagen worden korter, wat voor de optimistische pessimist betekent dat de rest van het jaar sneller voorbij is.

Voor de brandweer betekent het begin van de herfst ook traditiegetrouw het begin een drukkere periode. Niet alleen op het gebied van brand, maar vooral ook vanwege koolmonoxide (CO). Nog altijd slaat deze 'sluipmoordenaar' veelvuldig toe in de koude maanden van het jaar. Brandweer Amsterdam-Amstelland voert al jaren een bewustwordingscampagne op dit gebied. Het belangrijkste resultaat hiervan is dat onze alarmcentrale steeds vaker wordt gebeld voor CO-gerelateerde incidenten. Dit betekent dat de inwoners van onze regio de signalen herkennen en daar actie op ondernemen. Dat is goed, maar het betekent nog niet dat het onderhoud van installaties, wat toch het belangrijkste is in het voorkomen van koolmonoxide, is ingeburgerd. Dat moet de volgende stap zijn.

Samenwerking is daarin van essentieel belang. In de regio Amsterdam-Amstelland opereert een groot aantal woningcorporaties en verenigingen van eigenaren. Er is geen eenduidige verantwoordelijkheid voor het onderhoud. Dit maakt het voor ons korps moeilijk om het belang van goed onderhoud bij de juiste mensen onder de aandacht te brengen. Daarom wordt de komende tijd veel energie gestoken in de samenwerking met corporaties. We hebben een gezamenlijk belang als het gaat om de veiligheid van de inwoners van de regio. Door de handen ineen te slaan vergroten we onze slagkracht.

Ik ben van mening dat samenwerking de toekomst heeft. De brandweer kan het niet alleen. We moeten actief de samenwerking zoeken met externe partijen om de veiligheid te blijven garanderen. Een mooi en uniek voorbeeld van een reeds gerealiseerde samenwerking is die in het Amsterdamse havengebied. Daar hebben oliemaatschappijen en overheid de krachten gebundeld om bij een groot incident materieel en materiaal voorhanden te hebben om zo snel mogelijk te kunnen optreden. In deze Sitrap leest u meer over deze bijzondere samenwerking.

Zo blijkt maar weer dat net zoals de gevallen bladeren zorgen voor voeding voor de aarde, de herfst ook voor de brandweer een vruchtbaar jaargetijde is.

Caroline van de Wiel
commandant

"Hoe meer vrijwilligers, hoe liever"

Wat betekent het voor een bedrijf om brandweer-vrijwilligers in dienst te hebben, die

hun werk uit handen laten vallen zodra er een brand geblust moet worden? Operationeel manager Dennis van Haasteren van De Vries Scheepsbouw in Aalsmeer vindt het geen enkel probleem. "Als je het goed organiseert, heb je er alleen maar plezier van", zegt hij.

De Vries Scheepsbouw geeft

Door: Pauline van der Mije

Koninklijke De Vries is wereldwijd bekend als bouwer van luxe 'custom built' motorjachten onder de merknaam Feadship. Het familiebedrijf werkt gemiddeld drie jaar aan een schip. "Sommige opdrachtgevers lopen hier de deur plat, zij zien de bouw als de geboorte van een kindje", zegt manager Dennis van Haasteren. "Onze mensen waarderen dat, het zijn allemaal vakidioten."

Van de ruim 250 werknemers in Aalsmeer zitten er twee bij de vrijwillige brandweer. Een derde is vorige maand overgestapt naar de

beroepsbrandweer. "Laatst wilde een vrouw van het bedrijfsbureau ook vrijwilliger worden", zegt Van Haasteren. "Dat gaat niet door omdat ze gaat emigreren. Maar wij hadden al toestemming gegeven. Ooit telde dit bedrijf vijf brandweervrijwilligers."

Het zou niet handig zijn als vier timmerlieden tegelijkertijd hun hamer lieten vallen bij elke oproep, erkent Van Haasteren. "Maar zolang ze verspreid zijn over het bedrijf, kan het prima. Al zijn het er twintig! Onze vrijwilligers werken bij facilitaire zaken en de salarisadministratie, de derde was

vrijwilligers de ruimte

magazijnmeester. Ze moesten regelmatig met zijn drieën weg, maar dat heeft nooit problemen gegeven.”

Het werk dat daardoor blijft liggen, halen de vrijwilligers later in. “Wij kennen geen negen tot vijf-mentaliteit. Eigen verantwoordelijkheid wordt hier erg gestimuleerd. Onze mensen moeten gewoon zorgen dat het werk wordt gedaan.”

Henno Achterberg van facilitaire zaken werd vrijwilliger via zijn buurman, die daar aanstekelijk over kon vertellen. “Bij de brandweer heb ik mensen ontmoet die

via mij bij De Vries zijn komen werken.” De directie is ‘pro-brandweer’ en geeft alle medewerking, vertelt Achterberg. De vrijwilligers hebben parkeerplaatsen dichtbij de uitgang gekregen, om snel weg te kunnen. “Bovendien mogen we het bedrijfsterrein gebruiken voor oefeningen en wedstrijden.” Samen met zijn collega wordt hij gemiddeld eens per week opgeroepen. “Soms moet ik ‘nee’ verkopen, door zoeken ze een ander. Maar vaak kan ik wel weg. Als afdelingshoofd kan ik mijn tijd enigszins zelf indelen. Je moet wel flexibel zijn en geen probleem hebben met overwerken.”

Henno is hoofd van de bedrijfs-hulpverlening (BVH) bij De Vries. Een betere kun je niet hebben, zegt Van Haasteren. “Wij werken veel met brandbare stoffen, dan is het heel handig om deskundige krachten in huis te hebben. Als het alarm afgaat, weet Henno wat er moet gebeuren. Hij kent de beperkingen van onze veiligheidssystemen en als de brandweer binnenstormt, weet hij precies welke informatie die mensen nodig hebben: is het ontruimingsplan goed uitgevoerd, waar staan de gevaarlijke stoffen, kunnen ze met water blussen of staat er nog stroom op het gebouw? Hij heeft hun vertrouwen en kan ook met gezag zeggen: het is vals alarm, jullie kunnen weg.”

Ook de andere BVH'ers zijn prima opgeleid. “Maar vrijwel niemand heeft echt een calamiteit meegemaakt”, zegt Van Haasteren. “Die brandweercjongs wel. Ik kom uit de marinewereld en heb een zeventienjarige jongen aan boord een brand zien blussen, terwijl goedgetrainde veertigers met een grote staat van dienst verstijfden van schrik. Zij functioneerden prima tijdens oefeningen, maar dan kun je relativiseren. Er is geen werkelijk gevaar. Als het er echt op aan komt, is het een ander verhaal.” De scheepswerf is een uitgestrekt bedrijf, met grote, brandbare spullen. “Het geeft mij vertrouwen dat er verspreid over het bedrijf mensen zijn die gewend zijn aan calamiteiten. Liever meer dan minder, wat mij betreft. Dat zij soms ineens weg moeten, neem ik graag voor lief.”

AYMA: Veili

6 Juli 1988, tien uur 's avonds. Op olieproductieplatform Piper Alpha, gelegen in de Noordzee, doet zich een reeks explosies voor die het eiland, in slechts enkele uren, compleet verwoest. Vlammen rijzen meer dan honderd meter hoog en zijn in de wijde omtrek te zien. Er waren, al is dat achteraf makkelijk gezegd, kansen aanwezig om het platform te redden. Uiteindelijk is echter het eiland compleet verloren gegaan en vonden 165 van de 226 aanwezigen de dood.

Door: Annette de Wolde

Deze ramp was de aanleiding voor drastische veranderingen in het veiligheidsbeleid van zowel offshore als onshore oliemaatschappijen. 'Safety First' is in die tijd gelanceerd. Nu te zien in mooie letters op gebouwen, geschilderd op het platform en goed vanuit een helikopter te zien. Wij weten nu niet beter dan dat veiligheid voorop staat. Dat is de best geleerde les en herinnering aan de ramp die zich in juli 1988 voltrok.

In de jaren dat havenautoriteiten en oliemaatschappijen hun veiligheidsbeleid tot prioriteit maakten, werd ook door de brandweer, vanuit overheid en gemeente, de veiligheid van burgers en bedrijven tegen het licht gehouden. Brandweerkorpsen waren destijds nog tamelijk op zichzelf met ieder een eigen beleid. Verbeteringen, nieuwe technieken en onderzoeken kwamen vaak via een lange weg tot stand en vonden dan heel langzaam hun weg naar andere brandweerkorpsen, bedrijven en instellingen. Door de indeling van Nederland in vijftiengereguleerde veiligheidsregio's waarvan

Kennemerland en Amsterdam-Amstelland er twee zijn, is er steeds meer sprake van éénheid van beleid. En dat is belangrijk. Net als oliemaatschappijen en havenautoriteiten hebben al deze regio's te maken met potentiële risico's op rampen en crises die door gezamenlijk optreden beter beheerst kunnen worden.

Overigens betekende het niet dat er na de Piper Alpha niets meer gebeurde. In januari 2003 leed Vopak in Rotterdam-Rijnmond een schade van 10 miljoen als gevolg van het klappen van een opslagtank. In maart 2005 kwamen bij een explosie in een Texaanse olieraffinaderij vijftien mensen om het leven, en het aantal gewonden bedroeg 180. Na de ramp stegen de olie- en benzineprijzen tot recordhoogte. BP had 940 miljoen euro opzij gelegd voor de schade. In Nederland was in november 2005 sprake van gevaar voor een tankbrand in de Amsterdamse haven. Door het scheefzakken van het dak van een tank met 35 miljoen liter benzine bij BP ontstond er gevaar voor een tankputbrand. Na drie dagen voorzichtig overpompen

van de tankinhoud was het gevaar geweken. Tijdens deze werkzaamheden werden alle activiteiten in de omgeving gestaakt.

Tenslotte werd in december 2005 het Buncefield depot, dat een groot deel van Zuidoost Engeland van brandstof voorziet, getroffen door een serie explosies gevolgd door een brand die vijf dagen woedde. Er waren 43 gewonden. Er werden 20 bedrijven verwoest en 60 beschadigd, terwijl ook 300 woonhuizen schade opliepen. 60 Miljoen liter olieproducten ging verloren.

Gelukkig komen ingewikkelde incidenten als deze niet heel vaak voor. Van al deze incidenten hebben zowel de oliemaatschappijen, de havens als ook de brandweer geleerd. Dat blijkt ook uit de verbeteringen in het veiligheidsbeleid die na dit soort incidenten zijn doorgevoerd. Al deze rampen en bijna-ramp zijn op meer of minder zichtbare manier, aanleiding geweest tot de samenwerking AYMA die op afgelopen 26 september werd bekrachtigd.

Waarom samenwerking?

Om in deze gezamenlijkheid de veiligheid te garanderen. Er is een potentieel risico aanwezig in de havengebieden en bij Schiphol. Het is daarom niet alleen realistisch om elkaar op te zoeken en samen te werken, het is zelfs noodzakelijk. Ook als er kritisch gekeken wordt naar de eigen performance, bijvoorbeeld bij BP in 2005, in relatie tot de ambitie van grootste benzinehaven van Europa. Voor de risico's

gheid eerst!

die dan ontstaan moeten ook oplossingen worden bedacht. Bij incidenten werd tot nu toe soms materiaal uit Rotterdam-Rijnmond en zelfs verder, uit België gehaald. Dat is tot nu toe goed gegaan maar uiteindelijk is dat niet de meeste optimale oplossing. Zeker met hedendaagse faciliteiten en de beoogde groei tot benzinehaven nummer één van Europa. De oliemaatschappijen in onze agglomeratie, samenwerkend in de AMAS*, concludeerden dit ook en hebben in 2006 het initiatief genomen om te gaan samenwerken.

Wat betekent het voor de brandweer?

Het AMAS materiaal bestaat onder andere uit zes kilometer brandslang en kan met behulp van speciale schuimmonitors totaal 45.000 liter water en schuim per minuut produceren. Bovendien is het systeem flexibel inzetbaar en kan bij steeds veranderende windrichtingen snel naar de juiste positie worden verplaatst. Om dit systeem effectief

AYMA

Op 26 september 2009 werd een uniek publiek-private samenwerkingsverband (PPS) gelanceerd tussen de brandweerkorpsen Kennemerland, Schiphol en Amsterdam-Amstelland en 7 oliemaatschappijen en opslagterminals (AMAS)* in deze regio. Deze PPS zal de naam Amsterdam Ymond Mutual Aid, kortweg AYMA, dragen.

Doel van deze samenwerking is om grote brandscenario's bij oliemaatschappijen/ opslagterminals in het westelijk havengebied van de Amsterdamse Haven en op de luchthaven Schiphol te kunnen bestrijden. Calamiteiten van een dergelijk omvang konden tot op heden slechts beperkt worden bestreden.

in te kunnen zetten bij grote tankbranden is samenwerking met de brandweerkorpsen voor AMAS* essentieel. De haven en Schiphol leveren pompcapaciteit. De brandweerkorpsen bedienen het materiaal en voeren tevens het bevel tijdens de inzet. De korpsen worden op korte termijn getraind. Met het materieel dat nu is aangeschaft kan een tankbrand en een putbrand worden bestreden. Dat zijn niet alle incidenten die er te bedenken zijn, maar wel realistische.

Het voorkomen van brand en andere incidenten is niet alleen, of misschien zelfs wel vooral niet,

een verantwoordelijkheid van de brandweer. De oliemaatschappijen en de haven Amsterdam hebben dit begrepen en lopen daarom voorop in de zorg om brandveiligheid in de haven. Natuurlijk niet in het minst omdat de economische verliezen heel groot kunnen zijn. Een voorbeeld voor andere organisaties.

AMAS*

Dit wordt gevormd door Aircraft Fuel Supply Schiphol; BP Amsterdam Terminal Westpoort, BP Humber Terminal; Vopak Terminal Westpoort BV en Vopak Terminal Amsterdam BV; Oiltanking Westpoort; EuroTank Amsterdam B.V.; Nustar, Sextantweg.

Je kunt er alleen maar komen als je niet van plan was er heen te gaan. Al vele malen liep je die route, reed je die weg, rukte je er uit, maar nimmer was het bord je opgevallen: Brandweerveld van Eer. Het is afslag noch oprit, deur noch luik, trap op noch trap af. Het is zowel Oost als West, Zuid en Noord. Het is opeens daar, voor je, dichterbij dan je dacht. En je volgt het bord, gaat er heen, als vanzelf. Alsof er geen andere richting meer bestaat.

“Bij aankomst in iedere nieuwe stad vindt de reiziger iets van zijn verleden terug waarvan hij niet meer wist dat hij het had: de vreemdheid van dat wat je niet meer bent of wat je niet meer bezit, wacht op je op het moment dat je vreemde en niet eerder bezochte plaatsen betreedt”, zo schrijft Italo Calvino in de ‘Onzichtbare Steden’.

Het Brandweerveld van Eer is dan weliswaar geen stad, het is toch een plaats die je slechts bezoekt als reiziger. Je bent er nooit geweest, maar kan er niet meer weg. Dat wat zich aandient als nieuw, is slechts vergeten. Alles wat is, blijkt slechts dat wat was.

Brandweerveld van Eer

Er wordt gezegd dat, zodra je de borden richting het Veld volgt, de omgeving langzaam verdwijnt en er alleen nog de weg is. De oprijlaan van het Veld. Geluiden vallen weg, licht wordt donker en donker licht. Tot slechts lange schaduwen resten die de indruk wekken van een eeuwige zonsongang. Aan weerszijden van de laan staan hoge platanen. Zij aan zij in de houding, als een erehaag. Met hier en daar een flard mist ertussen. Het is onbekend hoeveel meters de oprijlaan naar het Brandweerveld van Eer telt. Maar zodra die vraag zich aandient, doemt plots de enorme poort op die toegang geeft tot het Veld. Het is aan deze kant van de poort dat de deur altijd open staat; Aan de andere kant valt de deur voor altijd in het slot. Overigens zonder dat je het merkt: de poort sluit zonder geluid. Pas dan valt ook op hoe stil het er is. Je hoort slechts het ruisen van de platanen, in de verte soms een stem, soms meerdere. Ook de grote klok tegenover de poort staat stil. De wijzers staan op vijf over twaalf. Het is er voor altijd net te laat.

Achter de klok begint de grote muur van gedachtenis. Voor zover het oog reikt ontnemen de stenen je het zicht op het achterland. Alles is muur, links, rechts, voor. Elke richting die je gaat, glooit de muur langs je op, met je mee. Tot je ziet dat het jouw muur van gedachtenis is, niet dé muur. Er is minimaal één naam in gebeiteld, die van jezelf. Wellicht zijn het er meer, wist je van andere reizigers die ooit gingen. Het is echter jouw naam die als laatste werd gehouwen. Voor altijd, bij iedereen, ben je de eigen laatste herinnering. Slechts in dat besef wijst de muur je de ingang van het Veld van Eer.

Het Brandweerveld zelf bestaat uit een netwerk van paden en lanen, afgewisseld met bruggetjes en riviertjes, kanalen soms. Je hebt de keuze over land te gaan of met een boot, of allebei. Je kunt hoog en je kunt laag, op en over, tussendoor. Maar nooit is de kortste weg tussen twee punten een rechte lijn. Geen dag hoeft men over hetzelfde pad, wordt de reiziger eeuwige verveling bespaard. Steeds weer ontdek je oude paden, van voorbije tijden. Geen herinnering blijft ongedacht, geen uitspraak ongezegd. Er is geen begin en geen eind, het zijn de duizend plateaus van het rizoom, dat je van alle kanten in kunt maar nergens kunt verlaten. Zo blijft de ontdekking van je verleden tot in het oneindige een avontuur.

Het is ondanks deze tijdloosheid dat Sint Florian telkenmale verschijnt op 4 mei, zijn geboortedag. Zwijgend gaat de beschermheilige van de brandweerlieden je voor, wijzend naar een plaats in de verte waar niemand kan komen. Waar het Brandweerveld van Eer en het Brandweermonument elkaar heel even naderen zonder te raken. Waar voor enkele minuten de doden de levenden herdenken en de levenden de doden. Waar in de muur van gedachtenis gisteren de laatste naam is gebeiteld, voor altijd de laatste. Waar verleden en toekomst korte tijd samensmelten bij wijze van waarschuwing. Op het Monument staat daarom achter de poort, maar nog voor de muur van gedachtenis, een grote klok. De wijzers staan symbolisch op vijf over twaalf: het is er voor altijd nog net op tijd.

Hoofdkantoor Brandweer Amsterdam-Amstelland verhuist

Het hoofdkantoor van Brandweer Amsterdam-Amstelland, dat nu nog is gevestigd in hartje Amsterdam, gaat verhuizen naar Amsterdam Zuidoost.

De verhuizing is noodzakelijk omdat het huidige hoofdkantoor aan de Weesperzijde niet voldoet aan de eisen die aan een modern kantoorgebouw worden gesteld.

Ook is het gebouw te klein om alle stafmedewerkers, die nu nog verspreid zijn over verschillende locaties, te huisvesten.

Het nieuwe adres bevindt zich midden in het brandweerverzorgingsgebied van Amsterdam-Amstelland. Caroline van de Wiel, commandant van Brandweer Amsterdam-Amstelland, zegt over de verhuizing

“Met zijn allen centraal op één plek scheelt veel tijd. Je loopt makkelijker bij elkaar binnen en je gaat elkaar beter leren kennen. Dat kan de samenwerking alleen maar ten goede komen. Bovendien is het een modern kantoorgebouw met alle voorzieningen die daarbij horen.”

Brandweer Amsterdam-Amstelland verhuist medio december naar de Karspeldreef 16 in Amsterdam-Zuidoost. U, als lezer van de Sitrap, krijgt te zijner tijd een adreswijziging toegezonden.

Snel communiceren via jonge media

Aangenaam verrast word je als je de kamer van de burgemeester van Uithoorn binnenloopt. Een lime groene muur, bruine grote vergadertafel, bureau en hippe lampen boven de vergadertafel. Ook lime groene accessoires, van houten appel tot hoed, ontbreken niet.

Door: Annette de Wolde

Berry Groen is sinds 1998 burgemeester van Uithoorn. Zij is de eerste vrouw die tot burgemeester is benoemd in deze gemeente. Uithoorn is één van de gemeenten die deel uit maken van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. In die hoedanigheid is burgemeester Berry Groen lid van het Veiligheidsbestuur Amsterdam-Amstelland. Net als alle overige burgemeesters heeft ook de burgemeester van Uithoorn een regionaal aandachtsgebied: communicatie.

Burgemeester Berry Groen vertelt dat vorig jaar datgene is gedaan wat het belangrijkste was. "Voor 2008 was er bijvoorbeeld veel overleg over hoe de brandweerorganisatie eruit zou moeten komen te zien. Als het dan 1 januari 2008 is, dan moeten die plannen ook uitgevoerd gaan worden. Daar is heel veel tijd in gaan zitten. Daarnaast heeft ook de begroting veel tijd gevraagd. Nu is communicatie aan de beurt. Met het Veiligheidsbureau hebben we gekeken wat onze algemene uitgangspunten zijn. In deze omgeving hebben we allemaal onze gemeente- en regiotaken op het gebied van veiligheid. Belangrijk hierin is 'hoe kunnen we elkaar vinden en wat zijn nu belangrijke onderwerpen?'"

"Als we aan communicatie denken, ook bij communicatie in de crisievoorbereiding, dan denken we vaak aan het voorbereiden van een persbijeenkomst. Wanneer gaan we wat zeggen, wat ga je wel en niet zeggen en zeg je ook wat als je niets te zeggen hebt? Van verschillende kanten, op symposia en congressen, hoor je dat je ook moet kijken naar de generaties na jou. Kijk naar hun belevingswereld en zie waar zij de informatie vandaan halen. Voor de generaties na mij zijn dat mobiele telefoon, i-pod, internet, Linked-in,

Hyves, Twitter etc. Kortom 'nieuwe media'."

"Zelf behoor ik tot de generatie die niet met al dat digitale gedoe is opgegroeid, dus moet ik wennen. Ik doe bijvoorbeeld wel aan Hyves, maar Twitter ben ik nog aan het ontdekken. En toch moet je ook als oudere generatie zorgen dat je digitale communicatie onder de knie krijgt. Dan kun je bv. de digitale media gebruiken en de beeldvorming bij een crisis beïnvloeden in plaats van dat anderen daar helemaal mee aan de haal gaan. Achteraf corrigeren is immers veel moeilijker. Ik denk dat daar een wereld bij te winnen is. Naast 'Nieuwe Media' blijven er tijdens crises natuurlijk ook traditionele middelen zoals persmomenten nodig, zodat de bevolking kan zien wat je doet en betrokkenheid wordt getoond. Het is dus en en."

Terugblik

Groen vindt dat een groot verschil tussen vroeger en nu de standaardisatie van afspraken is. "Ook loop je elkaar vaker dan voorheen, zowel in de voorbereiding als in de uitvoering, tegen het lijf. Het is nu zelfs een beetje overgeorganiseerd. Als je iets wilt opbouwen, wil je het zo goed mogelijk doen. Je wilt niet dat er fouten in zitten. Dat kan vasthoudend werken. Het moet een structuur zijn die werkbaar is en de

afgekondigd. Of geef anders een bestuurder de ruimte om aan de slag te gaan zonder die opschaling. Niet om de boel overhoop te gooien maar om informatie te verkrijgen en, in mijn geval, mijn bestuurlijke rol te vervullen. Een mix van diverse kwaliteiten om elkaar aan te vullen bij een incident is essentieel.

Berry Groen geeft aan dat communicatie iets vanzelfsprekends voor haar is. "Ik kijk vanuit mijn bestuurlijke rol en communicatieachtergrond naar een incident. Het is goed als bij de bestrijding van een incident ook wordt gedacht aan de bestuurlijke gevolgen die zo'n incident zou kunnen hebben. Hoe eerder je namelijk communiceert met de omwonenden, hoe groter de aanvaarding is van hetgeen hen overkomt en hoe soepeler het natraject gaat."

Even geen verplichtingen

Dit zijn de laatste maanden van Berry Groen als burgemeester van Uithoorn. Zij heeft van een volgende ambtstermijn afgezien. Ze kijkt terug op vijftientig jaar in de politiek waarvan zeventien jaar als burgemeester. "Ik heb mijn hele leven al gewerkt. Als de jaren verstrijken word je ouder, bepaald niet jonger en heb je meer behoefte aan vrije tijd. Het lijkt me heerlijk om

Zorg dat je zelf de media informeert

organisatie niet verlamt. We gaan nu kijken hoe de structuur kan worden verbeterd en dat is goed. Een voorbeeld is het incident in De Kwakel van verleden jaar. Bij die brand was een inwoner overleden. De brandbestrijding is door de hulpdiensten als een technische klus behandeld. Achteraf bezien zou ik er meer bij gebaat geweest zijn als er een hogere GRIP was

niet elk weekend stukken te hoeven lezen of opgeroepen te worden. Ik heb graag mensen om mij heen dus zal de leuke en inspirerende contacten ongetwijfeld gaan missen. Ik heb verder nog geen plannen maar sluit niet uit dat ik in de toekomst een klus ga doen waarbij mijn bestuurlijke ervaring van pas komt", aldus Berry Groen.

Slippen wanneer je maar wilt!

Op dit moment krijgen chauffeurs van brandweervoertuigen hun rijopleidingen over het algemeen bij een normale rijsschool. Na het behalen van het rijbewijs volgen zij de opleiding die leidt tot het rijksdiploma voor de brandweerautochauffeur. Een onderdeel van deze module is het slippen op een afgesloten terrein. Hiervoor wordt vaak geoefend met geleende of oude voertuigen van het betreffende korps of regio. De trainingen worden gegeven door instructeurs van de slipschool die vaak niet over de benodigde brandweervooropleiding beschikken. Het opleidingscentrum van Brandweer Amsterdam-Amstelland biedt sinds kort een andere mogelijkheid voor rijopleidingen en sliptrainingen aan. Vanaf nu kunnen brandweerautochauffeurs met hun eigen voertuigen én in hun eigen uitrukgebied opgeleid en geoefend worden.

Door: Lotte Dijkstra

Dit is mogelijk door de nieuwe slipmat van het Brandweer Opleidingscentrum Amsterdam Schiphol (BOCAS). De slipmat is mobiel en kan in iedere regio in het land ingezet worden. Uitgerold is de mat 42 meter lang en tien meter breed; met de in totaal 500 kilo wegende rubberen mat worden twee complete rijstroken nagebootst.

De nieuwe mat biedt unieke oefenmogelijkheden. De rubberen mat wordt nat gemaakt, zodat er een glad oppervlak ontstaat. Instructeur Ronnie Schaapman: "We kunnen naast de antislipopleiding ook aquaplaning simuleren en uitwijken en slippen met zowel winter- als zomerbanden. De mat kan alle typen (brandweer)voertuigen aan. Niet alleen personenauto's, maar ook autospuiten en zelfs hoogwerkers kunnen gebruik maken van de mat. We kunnen chauffeurs van voertuigen tot ruim 30 ton gewoon trainen." En misschien nog wel belangrijker, doordat de mat mobiel is, kan overal in het land gebruik worden gemaakt van deze innovatie. "De chauffeur van het voertuig hoeft niet meer naar een aparte rijkschool of slipschool waardoor het voertuig het uitrukgebied niet hoeft te verlaten voor de rijopleiding. De eventuele bezetting kan gewoon beschikbaar blijven voor uitrukken en ondertussen oefenen. Tijdens de jarenlange ervaring die we opgedaan hebben met rijopleidingen voor de brandweer, bleek veel behoefte te zijn aan deze vorm van realistisch oefenen."

Korpsen die geïnteresseerd zijn in een rijopleiding of nascholing met de slipmat kunnen met hun eigen

De slipmat in gebruik

materiaal oefenen. Daarnaast is het mogelijk gebruik te maken van de voertuigen die het BOCAS tot haar beschikking heeft. Deze voertuigen voldoen aan alle huidige eisen. De brandweervoertuigen van het opleidingscentrum beschikken over een dubbele bediening. Dan is er nog een ander voordeel van de slipmat. Door te oefenen met de mobiele slipmat haal je als korps niet alleen de mat in huis, maar ook veel specifieke kennis. "Het is toch anders, rijden met je eigen vrachtwagen of met een tankautospuiter vol water. De instructeurs van Brandweer Amsterdam-Amstelland hebben niet alleen ervaring met brandweervoertuigen, maar ook met het rijden onder tijdsdruk en met licht- en geluidsignalen."

Met de nieuwe mobiele slipmat kan er realistisch én veilig geoefend worden. Brandweer Amsterdam-Amstelland is het enige korps dat beschikt over de mobiele slipmat. De mat is een eigen initiatief van het korps en is in eigen beheer ontwikkeld.

Geïnteresseerd in een opleiding met de mobiele slipmat? Neem dan contact op met het Brandweer OpleidingsCentrum Amsterdam Schiphol (BOCAS) via het telefoonnummer (0)20 430 7247 of r.schaapman@brandweeraa.nl.

Indien u op locatie wilt oefenen, zal er een medewerker van het BOCAS langskomen om de locatie te beoordelen op veiligheid.

Opleiden & Oefenen in de lift

Opleiden en Oefenen is van groot belang om de kwaliteit van hulpverlening te behouden en te vergroten. Brandweer Amsterdam-Amstelland wil met het meerjarenprogramma Opleiden en Oefenen een effectieve verbeteraanpak bewerkstelligen. In 2009 ligt de nadruk van het programma op het monodisciplinaire oefenen. Sarah van der Meer is verantwoordelijk voor het programma.

Door: Rogier Baars

“Er is de afgelopen tijd veel gedaan om het oefenen in dagdienst van de grond te krijgen. Dat staat inmiddels, maar er is meer werk te doen. Het oefenen op de kazernes kan beter, daarnaast vraagt de invoering van het Besluit Personeel Veiligheidsregio's om een andere aanpak. Wij zijn begonnen met een probleeminventarisatie. Veel problemen waren bekend, maar werden maar niet opgelost. Dit programma is echt bedoeld om zaken op te lossen en te borgen. Door de mensen uit de organisatie en de bestaande O&O procesketen, maar dan in projectvorm. Het was trouwens niet altijd gemakkelijk om deze mensen te vinden. Opleiden en Oefenen blijkt een taai onderwerp. Gelukkig krijgen de mensen die het programma dragen wel gedegen ondersteuning. Met deze ondersteuning gaan we inmiddels in volle vaart vooruit”.

Voor het programma is een aantal speerpunten benoemd die worden uitgewerkt in drie concrete projecten. Dit zijn de projecten

Regiobeleidsplan O&O 2010, Verbeteren O&O op de kazerne en Registratie van O&O.

Regiobeleidsplan O&O 2010

Binnen Brandweer Amsterdam-Amstelland dragen meerdere afdelingen zorg voor het opleid- en oefenproces. De werkzaamheden van deze afdelingen moeten veel beter op elkaar gaan aansluiten. Paul Jetten (coördinator monodisciplinair oefenen) heeft de leiding over dit project: “We maken een overkoepelend regiobeleidsplan waardoor alle plannen als puzzel-

stukjes in elkaar passen en op een efficiëntere manier wordt samengewerkt”.

Verbeteren O&O op de kazerne

Het is niet altijd gemakkelijk om oefeningen op de kazerne goed uit te voeren omdat je daarbij tegen veel praktische problemen aanloopt. Deze problemen spelen soms al langer en het is vaak onduidelijk wie verantwoordelijk is voor het oplossen ervan. Kazernemanager Martijn Boer is projectleider: “Dergelijke praktische problemen gaan wij nu oplossen. In mijn opdracht staat ook letterlijk dat er ‘praktische verbeteringen moet worden uitgevoerd en geborgd’. Sommige oefeningen kunnen misschien beter centraal in plaats van op de kazerne geoefend. Veel instructeurs hebben ook behoefte aan hulp en begeleiding bij het oefenen op de kazerne. Daarom hebben we in september cursussen didactiek aangeboden

Oefen in Dagdienst bij BOCAS

Sarah van der Meer: “Er wordt nu bijvoorbeeld bijgehouden of iemand aanwezig is bij een oefening. Dat zegt natuurlijk nog weinig over de prestaties tijdens de oefening. Uiteindelijk willen we toe naar een situatie waarin iedereen van zichzelf weet waar hij staat met oefenen en waarin men zich ook persoonlijk

“Instructeurs hebben allemaal enorm veel kennis en ervaring. Als we dat kunnen bundelen en toegankelijk maken via een digitaal platform geeft dat een grote impuls aan de uniformiteit, kwaliteit en motivatie van het oefenen”

voor alle kazerne-instructeurs. Daarnaast zijn we bezig met het opzetten van een digitaal platform voor instructeurs. Instructeurs hebben allemaal enorm veel kennis en ervaring. Als we dat kunnen bundelen en toegankelijk maken op een digitaal platform geeft dat een grote impuls aan de uniformiteit, kwaliteit en motivatie van het oefenen”.

Registreren van Opleiden & Oefenen

Nardo Tempelaars van het staf-bureau Operationele Dienst leidt het project registratie O&O. “Er is vaak onduidelijkheid over de manier van registreren. Kazernes registreren daardoor op verschillende manieren. Ook zijn er bijvoorbeeld kazernes

waar het oefenen in Excel sheets wordt bijgehouden in plaats van in het daarvoor bedoelde systeem. Dit leidt tot onbetrouwbare informatie. Vanaf 1 januari 2010 gaat het gehele korps over op één registratiesysteem. Dan kan eenduidig en uniform worden geregistreerd. Een belangrijk product van mijn project is een handboek registratie. In dit handboek staat bijvoorbeeld hoe multidisciplinaire oefeningen geregistreerd worden, maar ook hoe je een presentielijst moet uitdraaien in het registratiesysteem”.

2010

In 2010 gaat het programma O&O zich richten op het thema ‘kwaliteit’.

verantwoordelijk voelt voor zijn geoefendheid. Het is dus ook niet voor niets dat we ons nu focussen op het oefenen op de kazerne. Hier zit een grote groep mensen waar het om gaat bij het oefenen. De eigen verantwoordelijkheid begint bij brandwachten, bevelvoerders en kazernemanagers. Maar voor we zover zijn, zijn er nog veel discussies te voeren. Wat doen we bijvoorbeeld als iemand niet goed genoeg geoefend blijkt te zijn. Kan hij daardoor niet meer uitrukken? En dan? Dit soort vragen moeten beantwoord worden als je Opleiden en Oefenen op een structureel hoger niveau wilt brengen. Dat wordt geen gemakkelijke, maar wel een interessante discussie.”

Over het algemeen weten mensen wel waar ze de brandweer voor kunnen benaderen. In geval van nood is het nummer van de brandweer snel gebeld. Minder bekend is dat bedrijven, instellingen en bijvoorbeeld sportclubs ook bij het korps terecht kunnen voor een BHV-cursus. Ieder bedrijf, vanaf eenmanszaak tot multinational, moet de bedrijfshulpverlening voor zijn organisatie goed geregeld hebben. En waar kun je die kennis nu beter opdoen dan bij het grootste brandweerkorps van Nederland?

BHV-opleidingen

bij Brandweer Amsterdam-Amstelland

Door: Annemiek Meijer

Het woord is aan is Michel van Hoogstraten, eerste planner op het Bocas. Vanuit die functie is Michel ook verantwoordelijk voor de 'BHV-tak' van het korps. "Al sinds jaar en dag worden er op het terrein van de Zuidergasfabriek, in het voormalig oefencentrum aan de Spaklerweg, BHV-trainingen gegeven. We

werken met vijftien instructeurs. De instructeurs hebben allemaal ruime ervaring en staan dan ook garant voor een degelijke opleiding. Als je bij deze mensen je opleiding hebt gekregen, ga je goed voorbereid terug naar je bedrijf. Je weet wat je moet doen in geval van een calamiteit en je kunt zelf de eerste maatregelen nemen. Als je daar goed op bent voorbereid,

kun je voorkomen dat een klein incident uit de hand loopt." aldus Michel.

Inhoud cursus

De BHV-opleiding duurt twee dagen. De eerste dag staat in het teken van EHBO. De ochtend wordt besteed aan theorie en praktijk. Het examen volgt dezelfde middag. Dag twee wordt het thema Brand

Brandweer en BHV in overleg

en Ontruiming behandeld. Ook hier wordt gestart met theorie. Hoe blus je bijvoorbeeld verschillende soorten branden, hoe moet je handelen om een in potentie grote brand in de kiem te smoren? Hier horen ook praktijkoefeningen bij. Cursisten moeten zelf een aantal branden blussen met verschillende typen blusmiddelen. Daarnaast is er aandacht voor het onderdeel Ontruimen. De cursisten leren omgaan met een meldpaneel en er wordt stilgestaan bij de manier die voor hun eigen bedrijf de beste is als het gaat om ontruimen. Ook het opvangen van de hulpdiensten en

het belang van het geven van zo volledig mogelijke informatie aan de hulpdiensten komt aan bod.

BHV onder de aandacht

Michel vertelt: "Op dit moment volgen zo'n 1500 cursisten jaarlijks een BHV-opleiding bij ons. Maar wij hebben ruimte voor veel meer cursisten. Ze moeten alleen de weg naar ons weten te vinden. Om dit wat meer onder de aandacht te brengen, gaan we onder andere intensiever samenwerken met het ETC (Expertise, Toezicht en Controle team). Deze collega's komen bij veel bedrijven over de vloer om de

controleren of aan alle brandveiligheidseisen is voldaan. Zij kunnen als ambassadeur voor onze BHV-opleiding optreden. Maar bij deze roep ik iedereen op om waar mogelijk onze opleiding meer onder de aandacht te brengen. Of het nu om een sportclub, de middenstand of grotere bedrijven gaat, iedereen is welkom om bij Amsterdam-Amstelland de BHV-cursus te volgen."

BHV in de praktijk

Dat het hebben van een goede BHV-organisatie van groot belang is, onderschrijft ook Bert Meijer, officier van dienst bij Brandweer Amsterdam-Amstelland. "Voor de eerste inzet is het heel belangrijk om een goede BHV-organisatie te hebben. Het zorgt ervoor dat de hulpdiensten snel een beeld van een situatie vormen. Dat betekent dat er eerder grip op een incident is en er doeltreffend kan worden opgetreden. Zo was ik laatst bij een brand in een hotel aan de Vijzelgracht. De bevelvoerder had steeds iemand van het hotel tot z'n beschikking waardoor alle ruimten direct geopend konden worden. Ook in de lobby startte de duty-manager de interne crisis-organisatie professioneel op. Dat is goud waard. Maar het kan ook anders. Dat ondervond ik afgelopen jaar bij een verzorgingstehuis. Daar was niemand die ons goed opving of de weg wees. De ploeg verloor daardoor kostbare minuten met zoeken, terwijl een inwoner van het huis in brand stond. In zo'n situatie maakt een goede BHV-organisatie echt het verschil tussen leven en dood."

Meer informatie over de opleiding?

m.vanhoogstraten@brandweeraa.nl

Amsterdamse woningcorporaties gaan voor rookmelders

Een groot deel van de woningen in onze regio zijn eigendom van woningcorporaties. Zij zijn verenigd in de Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties (AFWC). Brandveiligheid is een belangrijk thema voor de AFWC. De bij de Federatie aangesloten corporaties ontwikkelen plannen om met name in oudere, en meer risicovolle woningen rookmelders gaan plaatsen. Manon Tjoa, woordvoerder van de AFWC, vertelt over dit voornemen.

“Uiteraard is brandveiligheid een belangrijk onderwerp voor corporaties. Wij vinden dat we daar ook een verantwoordelijkheid in hebben tegenover de huurders. Net zo als zij een eigen verantwoordelijkheid hebben. Sinds twee jaar heeft de AFWC regelmatig contact met de brandweer over dit onderwerp. Wij geloven dat het meer effect heeft als we onze voorlichting over brandveiligheid aan laten sluiten op die van de brandweer. De brandweer is toch dé autoriteit, aan wiens advies men waarde hecht. Door de communicatiemiddelen die we hebben te combineren, komt onze boodschap beter over en heeft de brandweer een extra podium.”

De plannen om in de risicovollere panden rookmelders te plaatsen is een belangrijke stap in het vergroten van de brandveiligheid in Amsterdam. “Het belang van rookmelders is evident,” vertelt Tjoa. “Toch is het nog steeds zo dat er maar een klein percentage van de woningen over de levensredder beschikt. Dat is voor ons een belangrijke reden om nu zelf actie te ondernemen. Daarnaast is het zo dat Amsterdam veel oudere woningen heeft, waarin het risico groter is. Een rookmelder is juist daar in onze ogen onmisbaar. De Federatie gaat inventariseren in welk tempo de rookmelders worden geplaatst. Vaak worden voorzieningen als deze meegenomen bij planmatige onderhoudsactiviteiten of bij mutatie, dus als een huurder vertrekt. Maar de insteek is dat we uiteindelijk het percentage rookmelders in huurwoningen aanzienlijk wordt vergroot, waardoor ook de brandveiligheid een enorme impuls krijgt.”

Ricardo Weewer, strategisch adviseur bij Brandweer Amsterdam-Amstelland, is verguld met het initiatief van de corporaties. “De plannen sluiten naadloos aan bij ons programma ‘Brand’veilig Leven. Onze visie is dat de grootste winst te behalen is aan de ‘voorkant’. Dus bij voorlichting en preventie. Alleen door mensen te wijzen op de risico’s en gevaren én ze advies te geven over hoe die risico’s beperkt kunnen worden, kan brand en schade zoveel mogelijk worden voorkomen. ‘Brand’veilig Leven is iets dat breed gedragen moet worden. Alleen als brandweerkorps reddend we het niet, samenwerking met andere partijen is enorm belangrijk. Dat de woningcorporaties nu tempo maken om rookmelders te plaatsen vind ik daarom fantastisch.”

“Ik vind het een voorbeeld van de nieuwe manier van denken over veiligheid. Een woningbrand kan zich razendsnel ontwikkelen en binnen enkele minuten een omgeving creëren waarin vluchten ongelofelijk moeilijk is. De brandweer hanteert de landelijke normen waarbinnen wij ter plaatse zijn. In de aanrijtijden is weinig winst te behalen, de tijden die gehanteerd worden zijn het hoogst haalbare. Waar we in moeten investeren is in de meldingstijd. Als een brand pas na vijftien minuten of langer wordt ontdekt, dan kom je als brandweer feitelijk altijd te laat. Een rookmelder is essentieel in het sneller kunnen ontdekken én melden van een brand. Dat is onze boodschap voor nu en de toekomst. Wij werken graag samen met de woningcorporaties, dat is pure winst.”

Onze organisatie door de bril van één van onze medewerkers.

Deze keer vertelt Patrick Nugter, brandwacht, over zijn ervaringen tijdens de Job Swap.

DOOR DE BRIL VAN... Patrick Nugter

Patrick Nugter werkt vanaf 2002 bij Brandweer Amsterdam-Amstelland. In september nam hij deel aan de Job Swap, een uitwisselingsprogramma van diverse beroepsgroepen uit Amsterdam en New York. Dit in het kader van de 400^e verjaardag van New York.

Door: Jeroen Nan

Hoe heb je het ervaren?

"Het was een enorm mooie ervaring. Ik kijk er met groot plezier en trots op terug. Ik ben eerst een week naar New York geweest, de week erop waren er twee New Yorkers (Stephen en John Sullivan) te gast bij Brandweer Amsterdam-Amstelland. Ik heb daar diensten meegedraaid op een kazerne ben bij het opleidingscentrum geweest

Het meest indrukwekkende was de herdenking van 9/11, op ground zero. Ik mocht als enige 'buitenstaander' de herdenking bijwonen. Als je daar staat, en weet dat iedereen die daar staat een collega, vriend, man of vader heeft verloren...daar wordt je heel stil van. Het gevoel dat ik die dag had is met geen pen te beschrijven. De emoties komen dan keihard op je af, ik was helemaal leeg na afloop. Voor John en Stephen was het de eerste keer sinds de ramp dat ze weer terug waren op ground zero. Voor hen was het natuurlijk nog emotioneler dan voor mij.

Ik heb een week gehad die ik nooit meer vergeet. Uiteraard de herdenking niet, maar ook de andere ervaringen die ik heb opgedaan blijven voor altijd bij me."

Wat zijn de belangrijkste verschillen tussen de brandweer in New York en Brandweer Amsterdam-Amstelland?

"Als je kijkt naar de brandweermensen zelf, dan is er eigenlijk geen verschil. Eén van de gebroeders Sullivan heeft het goed verwoord toen hem deze vraag werd gesteld. "Different circus, the same clowns". Ik denk dat brandweermensen, waar dan ook, veelal hetzelfde zijn. De sfeer onderling is er een van veel dollen met elkaar, maar ook veel privé zaken met elkaar bespreken. En als er moet worden uitgerukt, dan is iedereen scherp en wordt er keihard gewerkt. De werkwijze is wel verschillend. Wat mij daarin vooral is opgevallen is dat in New York eerst wordt geventileerd voordat er met blussen wordt gestart. Bij ons is het zo dat we eerst de inzet doen, en pas daarna gaan ventileren.

En uiteraard is het allemaal een stuk groter dan bij ons. De voertuigen, het aantal incidenten en ook de opleidingsgroepen. Bestaat een 'blikkie' bij ons uit twaalf personen, daar startte net een groep van honderd rekruten de opleiding. En dat was nog maar een kleine club..."

Meer lezen over de ervaringen van Patrick Nugter:

www.jobswap.org (profiles & blogs)